

Athugasemdir Tilveru, samtaka gegn ófrjósemi, við frumvarp til barnalaga

Stjórn Tilveru hefur ákveðið að takmarka athugasemdir sínar við þau atriði frumvarpsins sem snerta tæknifrjóvgun og álitamál vegna hennar. Hér á eftir fylgja athugasemdir stjórnar.

5. gr. hljóðar nú svo:

„Kona sem elur barn við tæknifrjóvgun telst móðir þess“

Þar eð meðgöngumæðrun er bönnuð á Íslandi, teljum við ekki ástæðu að sinni að hrófla við þessari málsgrein. Við leggjum hins vegar til að við 5. gr. bætist eftirfarandi málsgrein:

„Kona sem gefur egg í þeim tilgangi að það verði notað við tæknifrjóvgun á annarri konu, skv. lögum um tæknifrjóvgun verður ekki dæmd móðir þess barns sem getið verður með gjafaeggi hennar.“

Þetta ákvæði er nauðsynlegt til þess að tryggt sé jafnræði egggjafa og sæðisgjafa og er sambærilegt 2. mgr. 6. gr. Nauðsynlegt er að egggjafinn gangi ekki að því gruflandi að hún afsalar sér öllum réttindum til barnsins þegar hún gefur eggfrumu til annarra og tryggt þarf að vera að ekki sé hægt að sækja til hennar meðlag síðar meir, svo dæmi sé tekið, eins og gert í 2. mgr. 6. gr að því er snertir sæðisgjafann. Ákvæðin virðast hugsuð út frá sæðisgjafanum og kveða skýrt á um réttarstöðu hans en það er ekki jafnræði á milli egggjafa og sæðisgjafa að þessu leyti sem hlýtur að vera eðlileg krafa. Barn hlýtur að eiga að hafa sams konar stöðu gagnvart líffræðilegum föður og líffræðilegri móður. Í frumvarpinu er talsverður munur þarna á sem fyrr segir og nauðsynlegt að tryggja jafnræði hér á milli.

Af eðli máls leiðir að Tilvera telur að ákvæði sambærilegt 3. mgr. 6. gr. þurfi ekki að setja í 5. gr.

Athugasemd við 3. mgr 6. gr. laganna:

Þessi málsgrein þrengir enn stöðu samkynhneigðra sem mega ekki eignast börn með hjálp tækninnar skv. lögum um tæknifrjóvgun. Þetta er hrópanði óréttlæti sem þarf að afnema með gagngerri endurskoðun laga um tæknifrjóvgun. Tilvera skorar á dómsmálaráðuneytið og Alþingi að beita sér fyrir jöfnum rétti allra til tæknifrjóvgana, hvort heldur er eftir kynhneigð, aldri, barnafjölda eða stéttarstöðu.

Með vinsemd og virðingu,
fyrir hönd stjórnar.

Formaður Tilveru, Hólmfríður Gestsdóttir